

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

2019. február 10.

Bálintbokor, Mandabokor
Istentisztelet

Cím: „Boldogok az irgalmasok”

„²⁵Ekkor felállt egy törvénytudó, hogy megkísértse őt, és ezt kérdezte: Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet? ²⁶Ő pedig ezt mondta neki: Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod? ²⁷Ő pedig így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat.” ²⁸Jézus ezt mondta neki: Helyesen feleltél: tedd ezt, és élni fogsz. ²⁹Ő viszont igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézustól: De ki a felebarátom? ³⁰Válaszul Jézus ezt mondta neki: Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esett, akik kifosztották, meg is verték, azután félholtan ott-hagyva elmentek. ³¹Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé, de amikor meglátta, elkerülte. ³²Hasonlóképpen egy lévita is odaért arra a helyre, de amikor meglátta, ő is elkerülte. ³³Egy arra utazó samaritánus pedig, amikor odaért hozzá és meglátta,

megszánta, ³⁴odament, olajat és bort öntött sebeire, és bekötötte azokat. Azután feltette őt a saját állatára, elvitte egy fogadóba, és gondját viselte. ³⁵Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadósnak, és azt mondta neki: Viselj rá gondot, és ha valamit még ráköltesz, amikor visszatérek, megadom neked. ³⁶Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek? ³⁷Ő így felelt: Az, aki irgalmas volt hozzá. Jézus erre ezt mondta neki: Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj!” Lk 10,25-37

„⁷Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.” Mt 5,7

Szeretett Gyülekezet!

Mai istentiszteletünk témája az irgalmasság. Mióta ember az ember és betört a bűneset az életébe, azóta az irgalmatlanság a jellemző rá. **(3. dia)** Irgalmatlanságot tanúsított Kain Ábellel szemben, József testvérei Józseffel szemben, Mózes az egyiptomival szemben, az egyiptomiak

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

a zsidókkal szemben, és végtelen a sor akár a Bibliából, akár az életből vett példák alapján. Régen is ez volt, de mind a történelem, mind a XX. és XXI. század eseményei is erre vallanak. Kegyetlenül irgalmatlan tud lenni az ember. Ezt tapasztalhatjuk a személyes életekben, akár a saját életünkben és tapasztalhatjuk globálisan is. Az emberre az irgalmatlanság a jellemző. Ez az irgalmatlanság fakad az irigységből, a féltékenységből, a szeretetlenségből, a kárörvendő gondolkodásunkból. Ha a másiknak jobban megy, akkor irigyek vagyunk, ha a másik szenved, akkor jól a földre taposunk. Érdeemes elolvasni néhány kommentet a FB-on, milyen irgalmatlan és kegyetlen tud lenni az ember. Néhány héttel ezelőtt Andy Vajna hunyt el és beindultak a kommentelések, az valami szörnyű volt. Azon gondolkodtam, hogy valóban ez van az emberek szívében, valóban így gondolkodnak, valóban, mindaz, amit leírnak, azt úgy is gondolják? Egy dolog a butaság és az ostobaság, de hogy micsoda irgalmatlanság, könyörtelenség tud lenni

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

az emberben. Vonatkoztassunk el a személytől, hogy mit csinált, jól csinálta-e vagy sem. Teljesen mindegy! Tényleg ilyen könyörtelen, irgalmatlan az ember? Semmi együttérzés, semmi szánalom, semmi visszafogottság! Arra jutottam, hogy ilyen az ember! Hányak szívében van irgalmatlanság az elhurcolt, gyalázatos módon megölt zsidókkal szemben?! Hányak szívében van irgalmatlanság a kommunista rendszer áldozataival szemben?! A hétköznapi életben, a politikában, az élet minden területén micsoda irgalmatlanságot tudunk gyakorolni.

Erre vallanak a magyarban mondott szólás-mondásaink, közmondásaink is, csak néhányat szemezgettem **(4. dia)**:

„Amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten.”

Na, majd én megmutatom, ha ő így, akkor én is úgy...

„Csak akasztásra való istrángot sem érdemelne.”

Egy semmirekellő ember.

„Isten nem ver bottal.”

Majd Isten jól megveri!

„Jössz te még az én utcámba!”

Kapsz majd, ha még egyszer találkozunk!

„Megdöglött a tehenem, dögöljön meg a szomszédé is.”

Ha nekem szenvednem kell, szenvedjen a másik is!

Úgy vélem, szólás-mondásaink, közmondásaink a gyakorlati életben születtek, tehát valóban ilyen az ember és így gondolkodik. Ez van a szívében.

Sokszor kapom magamat is azon, hogy bűnbánatot kell tartanom, mert megint olyan durva, irgalmatlan voltam akár gondolatban, akár szóban a másik emberrel szemben és ez nem jó, ez nem építi a másikkal való kapcsolatot, nem viszi előbbre a dolgokat. Olyan jó azért imádkozni, hogy *„Uram, láttasd meg velem, miben kell formálódnom, mert egyre inkább szeretnék Rád hasonlítani. Szeretném, ha az az indulat lenne bennem, ami benned is meg volt. Szeretnék én is könyörületes, irgalmas lenni a másikhöz, ahogy Te is tetted!”*

A ma felolvasott példázatunk az irgalmasságról, a felebarát iránt érzett önzetlen szeretetről szól.

Egy zsidó ember különösen is értette ezt a példázatot, mert nagyon jól tudta, hogy feloldhatatlan viszály és feszültség van egy zsidó és egy samáriai ember között. Erről részletesen a Királyok II. könyvében olvashatunk **(5. dia)**:

„⁵Majd felvonult Assíria királya az egész ország ellen, felvonult Samária ellen, és ostromolta három évig.⁶Hóséa uralkodásának kilencedik évében elfoglalta Assíria királya Samáriát, Izráelt pedig fogságba hurcolta Assíriába, és letelepítette őket Halahban és a Hábórnál, Gózá folyójánál meg a médek városaiban. [...] ²⁴Assíria királya azután másokat hozott Babelből, Kútából, Avvából, Hamátból, Szefarvajimból, és letelepítette őket Samária városaiba, Izráel fiai helyébe. Azok birtokba vették Samáriát, és letelepedtek városaiban. ²⁵Kezdetben, miután odaköltöztek, nem félték az URat, ezért az ÚR oroslánokat küldött rájuk, és azok

öldösték őket. ²⁶Ekkor azt mondták Asszíria királyának: **Azok a népek, amelyeket elhurcoltál, és Samária városaiba telepítettél, nem tudják, hogyan kell tisztelni az ország Istenét, ezért oroslánokat küldött rájuk, és azok most öldösik őket, mivel nem tudják, hogyan kell tisztelni az ország Istenét.** ²⁷Asszíria királya ezért megparancsolta: **Küldjete oda egy papot azok közül, akiket onnan vittetek fogságba! Menjen el, lakjon ott, és tanítsa meg őket, hogyan kell tisztelni az ország Istenét!** ²⁸El is ment egy pap azok közül, akiket Samáriából fogságba vittek, és letelepedett Bételben. **Ő tanította meg azokat, hogy hogyan féljék az URat.** ²⁹De azért mindegyik pogány nép megcsinálta a maga istenét is, és elhelyezte az áldozóhalmokon levő templomokba, amelyeket még a samáriaiak készítettek... [...] ³³Félték tehát az URat is, de tisztelték a maguk isteneit is, azoknak a pogány népeknek a szokása szerint, akik közül elhurcolták őket.” II Kir 17,5-6.24-29.33

Ennek a történelmi háttérnek az ismeretében gondolhatjuk, hogy milyen mélyen gyökerező feszültség van a két nép között. **(6. dia)** Samária területén élő betelepített pogányok, akik idegen isteneket imádtak keveredtek az ott maradt, el nem hurcolt zsidókkal. Az Izraelben és Júdában élő zsidók úgy tekintettek a samáriaiakra, samáriában élő zsidókra, mint kevert, felhígult, identitását feladó, hitehagyott zsidókra. Ezt a mély történelemből fakadó feszültséget adták át generációról generációra. Így a Jézus által mondott példázat rátapint a társadalmi feszültségre, a zsidó ember szívében is rejlő irgalmatlanságra, előítéletre. Természetesen magyar példát említve – hogy egészen közel hozzam a testvérekhez a példázatot – hasonló történelmi háttérrel vélhetünk felfedezni a cigányság és a magyarság között. Egy feloldhatatlan munkamorál, kulturális, vallási, társadalmi, erkölcsi feszültség van a két nép között. Ezt tudomásul kell vennünk. Ez a szakadék vitathatatlanul ott van. Természetesen nem szeretném, és nem tudom ebben a prédikációban

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

ezt a vitathatatlan mély feszültséget feloldani, de a példa hasonló, amiről Jézus beszél. Természetesen megemlíthetjük hazánkban, Európában zajló népvándorlási eseményeket is, amelyek társadalmi feszültségeket keltenek. Ebben a kényes, megosztott kérdésben sem szeretnék most részletekbe menően állást foglalni, de ez a példa is közelebb hozza számunkra a jézusi példázatot.

Nagyon mély volt a két nép, a zsidók és a samáriaiak között a feszültség, ezért még inkább érthető a példázat az irgalmasságról.

Az a kérdés hangzik el a zsidó törvénytudó szájából, hogy „ki a felebarátom?”. Kit tekinthetek felebarátomnak? Kivel szemben kell nekem irgalmasságot gyakorolnom? Csak azokkal, akik engem szeretnek, akikkel egy közös érdeklődési körbe tartozom, akik a rokonaim, a közeli hozzám tartozók? Esetleg magyar állampolgárok, határainkon belül élnek? Ki a felebarátom, kivel szemben legyek irgalmas? Ki lehet az irgalmasság példaképe? Hangzik el a kérdés?

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

Jézus a példázatban nagyon megdöbbentő személyeket hoz példaként. Azt mondja, van egy zsidó ember, akit rablók kifosztanak és félholtra vernek. Ott fekszik az út szélén. Magára hagyva, vérben ázva, kirabolva, mozdulatlanul. Arra megy egy pap. Jézus szándékosan hozza a pap személyét példaként, ezzel is kritizálva a kor papságát, elöljáróit. Azt mondja Jézus **(7. dia)** : „³¹**Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé, de amikor meglátta, elkerülte.**” Micsoda irgalmatlanság egy paptól, egy elöljárótól. Könnyebb volt neki elkerülni. Nem akart tortúrát, nem akarta beszennyezni a kezét, nem akart nyűgöt a nyakába venni, jobb elkerülni az ilyet. És inkább hagyta ott vérbe fagyva, inkább megtagadta a segítséget, választva a könnyebb utat, a kényelmet. Nem akarta beszennyezni magát, mert fontosabb volt számára a törvény, a tisztaság, mint az irgalmasság! Cseri Kálmánnál hallottam, aki azt mondta, „két féle pap volt Izraelben: az egyik, aki az Úr házának szolgált, a másik, aki az Úrnak szolgált.”

Aki az Úr házában szolgál, az nem az Urat fogja szolgálni, hanem a vallásosságot, a külsőségeket, az előírásokat fogja előtérbe helyezni. Aki az Urat szolgálja, az fog tudni irgalmasságot is gyakorolni. Milyen sokat ártunk mi is azzal, hogy nem az Úr van életünk középpontjában, hanem az előírások, a külsőségek, a vallásos máz és eközben kegyetlenek és irgalmatlanok tudunk lenni. Nem tudunk odahajolni az elesetthez, a nyomorulthoz, mert nem akarjuk bepiszkítani magunkat. Aztán arra jön egy lévita. Azaz egy templomban, gyülekezetben szolgáló **(7/a dia)**: „³²**Hasonlóképpen egy lévita is odaért arra a helyre, de amikor meglátta, ő is elkerülte.**” Ugyan azt csinálta, mint a pap. Mit törődött ő a másik ember nyomorúságával, elesettségével, terhével. Az volt a fontos, hogy neki jó legyen. Volt temploma, volt különleges szolgálata, de az isteni irgalmasság gyakorlását már nem tekintette szolgálatnak.

S akkor jön egy samáriai **(7/b dia)**: „³³**Egy arra utazó samaritanus pedig, amikor odaért hozzá és meglátta, megszánta, ³⁴odament, olajat és bort öntött sebeire, és bekötötte azokat.**” Akitől semmi jó nem lehetett várni zsidó szemmel, s megáll, lehajol és segít, ellátja, irgalmasságot gyakorol. Nem nézi a szabályokat, az előírásokat, a törvényt, helyes vagy nem helyes, nem latolgat, hanem segítségére siet. Ami hiányzik a papból, a lévítából, az meg van ebben a samáriaiban. Az emberség, az irgalom, a könyörületesség. Pedig nézhette volna, hogy egy zsidó ember, mondhatta volna, hogy mi közöm hozzá, de nem a külsőségekkel volt elfoglalva, hanem azzal, hogy a gyakorlatban hogyan lehet az irgalmasságot megélni.

A példázatot elmondva Jézus megkérdezi a zsidó törvénytudótól, hogy ki volt a felebarátja, s az ellenszenv olyan nagy, hogy még akkor sem mondja ki a samáriai szót, hanem csak annyit mond: „**Az, aki irgalmas volt hozzá.**”. Nem a pap, nem a szolgáló, hanem a samáriai.

Eszembe jut egy történet, mely két évvel ezelőtt történt. A Magyarországi Evangélikus Egyház elhatározta, hogy segít egy menekültstátuszt kapott afrikai keresztyén családnak. Lakhatást, munkát, nyelvtanulást biztosít, anyagilag támogatja, s ezt a menedékházat itt nyíregyházán kívánja biztosítani neki. Ez a család teljesen legális úton, határátkelő érkezett hazánkba. Kivárta az eljárást, a budapesti menekültügyi kerekasztal az egész család számára menekültstátuszt adott, az akkor még Balog miniszter úr személyes támogatását és köszönetét is élvezhette az egyház ebben az ügyben. Teljesen titokban, anonim módon kellett kezelni ezt a családot, mert a társadalmi előítélet, harag és indulat ostromában lett volna a család. El is jöttek Nyíregyházára, beköltöztek a lakásba, az apa elkezdett dolgozni, a magyar nyelvet tanulni. Egyszer csak kapom a telefont a város egyik magas beosztású emberétől, hogy hogy képzeled az evangélikus egyház, hogy egy menekültet ide hoz – valahogy tudomására jutott – elárasztjuk migránsokkal a vá-

rost, majd jönnek a terroristák és a városban levő nyugalmat megbontjuk. Aláírásokat fognak gyűjteni és vegyük tudomásul, hogy nincs helye ezeknek a menekülteknek, migránsoknak itt Nyíregyházán. Aztán elmondtam ennek az illetőnek, hogy kicsit vegyen vissza, mert ez a család teljesen legálisan tartózkodik Magyarországon, a Magyar Állam hivatalos szervei adtak neki menekültstátuszt, nem arról van szó, hogy a zöld határon átsurrant, hanem szépen kivárta a sorát. Egyébként pedig nem muszlim, hanem keresztyén család, akik a „boko haram” terrorszervezet elől menekültek. Szeretnének itt letelepedni, nyelvet tanulni, beilleszkedni, dolgozni, tanulni, egy egészen új életet kezdeni. Micsoda társadalmat hergelő és gyűlöletet keltő tett, hogy aláírásokat akar gyűjteni egy szerencsétlen családdal szemben és ki akarja őket tenni társadalmi atrocitásnak úgy, hogy a Magyar Állam befogadta. Tudjátok, ez is irgalmatlanság! Meg van nekem is a véleményem a menekült kérdésről, de nem akarok annyira szélsőséges lenni,

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

hogyminden segítő kezett, szándékot megvonjak olyan emberektől, akik tényleg segítségre szorulnak. Nem arról van szó, hogy ezrével, százezrével ide kell telepíteni menekülteket, főleg nem ellenőrizetlenül, de akit a Magyar Állam hivatalos szervei átvilágítottak, menekültstátuszt biztosítottak számukra, s egyébként itt élnének Magyarországon, nem tehetjük meg, hogy ne nyújtsunk segítő kezett ezeknek a szerencsétlen, elesett embereknek. Ez a fajta hozzáállás is irgalmatlanság, könyörtelenség. A telefont letéve az fogalmazódott meg bennem, milyen irgalmatlanok tudunk lenni mi emberek!?

Egy másik példa is eszembe jut, amiről az elmúlt hónapokban sokat cikkeztek. A hajléktalan kérdésről, amelyben a kormány új törvényt alkotott. Anélkül, hogy politikai állásfoglalást tennék, azért annyit hadd mondjak el, hogy én pesti voltam, láttam azt, hogy milyen embertelen körülmények között éltek az aluljárókban, az utcán ezek a szerencsétlen emberek. A saját vizeletükben, ürülé-

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

kükben, bűdösen, piszkosan. Eltudjátok képzelni, milyen látvány egy aluljáróban, egy utcán? Milyen körülmények között élnek ezek az emberek? Milyen nyomorult dolog ott aludni mindenki szeme láttára az utcán. Milyen élet az? Milyen képet fest egy turisták által látogatott Ferenciek terén, egy Erzsébet hídon? És nyomják a süket szövegüket emberek, hogy joguk van ott élni. Azt gondolom, éppen az is irgalmatlanság ott hagyni a földön ezeket a szerencsétlen embereket. Az irgalmatlanság nem az, hogy felállítják őket, beviszik egy szállóra, egy melegedőre. Ezt csak azért tudom, mert a húgom egy ilyen szervezetnél dolgozik, s a saját bőrén tapasztalja az ő elesettségüket, kiszolgáltatottságukat. Az az irgalmatlanság, ha hagyott ott feküdni, kihűlni. Azt is elmondta, hogy a rendőrök őket hívják minden egyes esetben, hogy nyújtsanak segítséget nekik. Az az irgalmatlanság, ha nem nyújtunk nekik segítséget – persze annak, aki ezt elfogadja – azt is hozzá kell tenni. Az az irgalmatlanság, ha a jogra hivatkozva hagyjuk őket ott a

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam." (Luther)

földön, s nem próbálunk nekik segíteni, akár a jogi, akár humanitárius segítséget.

Az jut eszembe ezt a példázatot olvasva, hogy az én életem is olyan volt, mint annak a földön fekvő, kifosztott embernek a helyzete. Ott feküdtem én is lelki értelemben, mindentől megfosztva, mert a Sátán mindentől megfosztott, amit az Úr adott nekem is, minden elvesztésem, az a rengeteg bűn nyomorba döntötte az életemet, de jött Jézus és lehajolt hozzám, irgalmasságot gyakorolt. Nem azt nézte, hogy milyen vagyok, ki vagyok, mit követtem el, milyen volt az életem, a múltam, hanem jött, beszélt velem, szeretetét, irgalmát fejezte ki felém és kegyelmet találhattam nála. Mert Jézus irgalmas Úr! Ő nem a bőrszínt, a hátteret, a múltat, a nemzetiséget nézi, hanem azt, hogy irgalomra van szüksége minden embernek. És ha valaki átélte ezt a jézusi irgalmat, az fog tudni igazán irgalmasságot gyakorolni. Sőt, ő lesz igazán boldog, amiről Jézus beszél

„Bizonyára, ha még embereknek igyekeznék tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék!” Gal 1,10
"Úr Jézus, te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok.
Magadra vetted az enyémet és nekem ajándékoztad a tiédet.
Olyanná lettél, amilyen nem voltál s olyanná tettél, amilyen nem voltam."(Luther)

(8. dia): „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.” Mt 5,7.

Nekünk, keresztyéneknek, Krisztusban irgalmasságot nyert embereknek is az a feladatunk, hogy a krisztusi szeretettel, irgalommal tudjunk lehajolni az elesettekhez, a terheket hordozókhoz, a nélkülözőkhöz, a szenvedőkhöz, a betegekhez, a gyászolókhöz. Azt az irgalmasságot, amit kapunk, azt tovább adni, másokkal szemben is gyakorolni. Tudniillik, ez a krisztusi irgalom hiányzik belőlünk is, a világból is. Azért vagyunk irgalmatlanok, mert hiányzik belőlünk a krisztusi irgalom. Aki Jézus Krisztust behívja az életébe, az érzékennyé válik a másik ember nélkülözésére, elesettségére. Csak Jézussal lehet őszinte, tiszta irgalmasságot gyakorolni, ezért van szüksége minden embernek Jézusra, aki irgalmasan lehajol minden emberhez, hozzád is, hozzám is!

Ámen!